

Uitnodiging aan Gouverneur Van Waardenburg om een bezoek te brengen aan Port Moresby.

7-7-50 2000
S P O E D

Vertrouwelijk.

Heer Minister,

OPGEBORGEN IN
DOSSIER G10416

Buitenlandse Zaken (Mr. Rookmaaker) benaderde deze Afdeling over onderliggend telegram Teixeira 60. Men was doende een concept-antwoord op te stellen (waarover nog nader contact met dit Ministerie zou worden opgenomen), waarin een afwijzend standpunt werd ingenomen op grond van de overweging, dat een bezoek van Gouverneur Van Waardenburg aan Port Moresby in strijd zou zijn met de "ijskastpolitiek" van de Nederlandse Regering en aanstoot zou kunnen geven aan de R.I.

Na bespreking met U.E. is telefonisch aan Buitenlandse Zaken doorgegeven een nadere beslissing open te houden, door Canberra te antwoorden, dat deze aangelegenheid zal worden opgenomen met Gouverneur v.W. bij gelegenheid van diens a.s. bezoek aan Nederland, waarna nader hierop zal worden teruggekomen.

T.a.v. de gebleken opvattingen in deze van Buitenlandse Zaken moge de Afd. N.G. het volgende opmerken.

Het vorig jaar ontving de Heer Van Waardenburg reeds een uitnodiging van de Administrator van Australisch Nieuw-Guinea tot een officieel bezoek aan Port Moresby. De Ministerraad verklaarde zich hiermede in Augustus v.j. accoord. De Australische Regering liet evenwel daarop weten, dat een zodanig bezoek, hangende het geschil tussen Nederland en Indonesie over de status van het Westelijk deel van Nieuw-Guinea, Haar minder opportuun voorkwam. Hierop is het toenmaals voorgenomen bezoek afgesprongen, waarna de Heer Van Waardenburg - terecht - het standpunt heeft ingenomen geen bezoek aan Port Moresby meer te zullen brengen, tenzij het initiatief daartoe zou uitgaan van de Australische Regering.

In het telegram Teixeira 60 is thans sprake van een zodanig initiatief. Indien de Nederlandse Regering niet afwijzend staat

tegenover

tegenover dit Australische initiatief, is een uitnodiging van het Australische External Affairs verwachtbaar.

Buitenlandse Zaken heeft evenwel reeds bij telegram van 25 Juni j.l. aan de Nederlandse post te Canberra doen weten, dat de (Nederlandse) Regering voorshands op het standpunt staat, dat een eventueel bezoek van de Heer Van Waardenburg aan Port Moresby voorlopig inopportuun is.

Het is de Afd. Nieuw-Guinea niet bekend, of de Ned. Regering inderdaad reeds Haar standpunt in deze dienovereenkomstig heeft bepaald, een standpunt derhalve, dat tegengesteld zou zijn aan hetgeen ten vorige jare is ingenomen. Mocht zulks niet het geval zijn, dan is het in het telegram Stikker 50 gestelde derhalve onjuist en is dit telegram uitgegaan zonder vooroverleg met U.E. of met deze afdeling. Uw ambtgenoot van Buitenl. Zaken zou alsdan hierop gewezen kunnen worden, hetgeen te noodzakelijker lijkt, waar gebleken is dat bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken de neiging bestaat zich in te laten met aangelegenheden, welke in eerste instantie het beleid van dit Ministerie raken.

Ten aanzien van de kwestie zelf is de afdeling van oordeel, dat een bezoek van Gouverneur Van Waardenburg aan zijn eerder in Australisch Nieuw-Guinea bescheiden collega, Colonel Murray, een internationaal gebruikelijke vorm van courtoisie is, waarvan moeilijk valt te begrijpen, waarom die in strijd zou zijn met de "ijskastpolitiek" van de Nederlandse Regering. Zolang Nederland de souvereiniteit over Nieuw-Guinea uitoefent, lijkt het voor de hand liggend, dat de Nederlandse Regering ook met betrekking tot dit gebiedsdeel internationale gebruiken in acht neemt.

Evenmin valt aan te nemen, waarom een beleefdheidsbezoek van de Nederlandse Gouverneur aan Port Moresby aanstoet behoeft te geven aan Indonesie. Zou Indonesie zich er desondanks toch aan stoten, dan mag zulks n.h.v. voor de Nederlandse Regering geen aanleiding zijn, ter wille van ongemotiveerde gevoeligheden aan Indonesische zijde, ten opzichte van Australie een naar internationale maatstaven minder hoffelijke houding aan te nemen.

Indonesie zelf stoort zich al heel weinig aan Nederlandse gevoeligheden, waarvan voorbeelden te over zijn, dan dat het nodig zal zijn die hier op te sommen.

7 Juli 1951.

Afd. Nieuw-Guinea,

gpa
19
17